

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIX, broj 44

31. listopada 2019.

cijena 200 Ft

Matko Jelavić i Pax et Bonum na zagrebačkome humanitarnom koncertu za vukovarsku djecu

FOTO: TIMEA HORVAT

8. – 9. stranica

Spomen-ploča Antunu Vidakoviću

7. stranica

„Večer hrvatskoga folkloru“

10. stranica

Natjecanje „Josip Gujaš Džuretin“

12. stranica

Komentar

Više birača, više samouprava

Ovih se dana održavaju osnivačke sjednice mjesnih, područnih u državnih narodnosnih samouprava, nakon održanih općih izbora za mjesne i županijske samouprave. Izbori su bili uspješni, a to pokazuje i izlaznost birača u prosjeku od 75 posto. Tako je bilo i u Bačko-kiškunskoj županiji gdje su izbori za vijećnike mjesnih hrvatskih samouprava održani u 13 naselja, te će se utemeljiti jedna samouprava više, i na županijskoj razini. Sve je kandidate za vijećnike postavio Savez Hrvata u Mađarskoj. Na mjesnoj je razini postavljeno 72 kandidata, a izabran 51 vijećnik, a na županijskoj listi bilo je 9 kandidata, a izabrano 7 vijećnika. Najveći broj kandidata za mjesne hrvatske samouprave sa sedam prijavljenih bio je u Gari i Baji.

Na popisu hrvatskih birača upisana su 1442 birača, a na županijske izbore izašlo je 1073 birača. Broj valjanih glasova bio je 997, a broj nevaljanih glasova 62.

Nakon pet godina opet su održani izbori i u Bikiću gdje će se utemeljiti tročlano vijeće. Tročlana vijeća, kako je to u naseljima do sto upisanih na birački popis, izabrana su još u Čavolju, Čikeriji, Kačmaru, Kalači, Kečkemetu i Sentivanu.

Petočlana vijeća, kako je to u naselju s više od sto upisanih na birački popis, izabrana su u Aljmašu, Baćinu, Baji, Dušnoku, Gari i Santovu.

Na kraju izdajemo nekoliko zanimljivih podataka. Najveći broj na biračkom popisu bio je u Dušnoku s 270 upisanih, broj glasova 232, valjanih glasova 231. To znači da su dušnočki vijećnici izabrani i s najvećim brojem glasova u županiji, svi su dobili više od sto glasova, a na prvom je mjestu vijećnik David Požonji sa 197 glasova. Na drugom je mjestu prema broju upisanih na popis hrvatskih birača Baćino gdje je bilo 168 upisanih, a na prvome mjestu vijećnica Judit Marko dobila je 107 glasova.

Treća je Baja sa 139 upisanih na birački popis, Santovo sa 135, Aljmaš sa 126 i Gara sa 117. U ostalim je naseljima manje od sto upisanih. Najmanje na popisu birača, s njih 40, bilo je u Kačmaru i Sentivanu. Vijećnik izabran s najmanjim brojem glasova dobio je deset glasova.

S. B.

Glasnikov tjedan

Izgleda da je Hrvatska sve bliže Europi. Naime, Europska je komisija prošloga tjedna dala zeleno svjetlo za ulazak Hrvatske u šengenski prostor bez unutarnjih graničnih nadzora. Kako donosi HINA, Ko-

misija je u priopćenju navela: „smatra, na temelju rezultata šengenskog evaluacijskog procesa započetog 2016. godine, da je Hrvatska poduzela mjere koje su potrebne da bi se osigurali potrebni uvjeti za punu primjenu šengenskih pravila te da su standardi ispunjeni“, pri tome, pozivajući Hrvatsku da nastavi primjenjivati sve sadašnje aktivnosti, posebice upravljanje na vanjskim granicama, kako bi osigurala da ti uvjeti budu i dalje ispunjeni.

Hrvatski premijer Andrej Plenković kazao je na konferenciji za tisak da je ovo još jedan velik europski uspjeh Hrvatske, jer je ocjena Komisije preduvjet da bi zemlje članice mogle donijeti političku odluku o primanju u šengenski prostor. Bugarska i Rumunjska još od 2011. imaju pozitivnu evaluaciju Europske komisije, ali još nisu dio šengenskoga prostora jer nema suglasnosti svih zemalja članica.

Kada će Hrvatska ući u šengenski prostor, to još nitko ne zna, ali Plenković reče kako to nije izvjesno da će biti u vrijeme kada Hrvatska predsjedava EU-om. Sam ulazak u Schengen teško je predvidjeti iz više razloga: prvi je što se već nekoliko godina u EU-u pokušava dogovoriti reforma Dublinskog sustava, što je pitanje solidarnosti unutar Unije glede migracija i o čemu još nema konsenzusa, drugi je što će se

morati jačati šengenski sustav i treći što su ispred Hrvatske u čekaonici za Schengen Bugarska i Rumunjska, a tu je i nezadovoljna Slovenija koja blokadu može povezati s neriješenim graničnim pitanjem, za što Plenković kaže da su to bilateralni sporovi koje treba odvojiti od teme Schengena i rješavati ih dobrosusjedski.

Kako donosi Hina, Šengenski prostor trenutačno se sastoji od 26 europskih zemalja (od kojih su 22 države članice EU-a: Austrija, Belgija, Češka, Danska, Estonija, Finska, Grčka, Francuska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Portugal, Slovenija, Slovačka, Španjolska i Švedska).

Četiri zemlje koje nisu članice EU-a također su dio Schengena: Island, Lihtenštajn, Norveška i Švicarska.

Trenutačno je šest zemalja članica EU-a izvan Schengena. Velika Britanija nikada nije htjela biti članicom toga prostora, a slijedom toga i Republika Irska morala je ostati izvan, jer bi u suprotnom morala uvesti granične nadzore sa Sjevernom Irskom, što je protivno mirov-

nom sporazumu iz 1998. Ciparska, međunarodno priznata vlada, ne nadzire cijeli teritorij, na sjeveru otoka je samoproglašena Turska Republika Sjeverni Cipar, koju priznaje samo Turska. Bugarska i Rumunjska od 2011. godine imaju pozivnu ocjenu Europske komisije, ali još nema političke suglasnosti da ih se prime. Šesta je Hrvatska koja je upravo dobila pozitivnu ocjenu Europske komisije.

Priča s prostorom bez unutarnjih graničnih nadzora počela je 14. lipnja 1985. kada su pet zemalja članica: Belgija, Francuska, Njemačka, Luksemburg i Nizozemska potpisale sporazum pokraj Schengena, maloga mjesta u Luksemburgu. Međutim, provedba sporazuma počela je tek u ožujku 1995. kada je ukinut granični nadzor između zemalja potpisnica.

Branka Pavić Blažetin

„Europska je komisija prošloga tjedna dala zeleno svjetlo za ulazak Hrvatske u šengenski prostor bez unutarnjih graničnih nadzora.“

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Obilježen Dan neovisnosti Republike Hrvatske

U rezidenciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti 7. listopada 2019. proslavljen je Dan neovisnosti Republike Hrvatske. Na svečanom prijmu pribivalo je umalo sto pedeset uzvanika, uz predstavnika diplomatskih misija u Mađarskoj, te tvrtka, među inima i glasnogovornik hrvatske manjine u Mađarskom parlamentu Jozo Solga te predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gudan, i mnogi Hrvata iz Mađarske. Nazočne su pozdravili veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić i zamjenik premijera Mađarske Zsolt Semjén.

Nakon intoniranja hrvatske i mađarske himne, te skladbe „Oda radosti“, himne Europske unije, nazočnima se obratio veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić. On je govorio o tome da suverena Hrvatska ima već dvadeset i osam godina, što je poprilično mnogo. Dodao je da ne toliko u životu osobe, pojedina, nego u životu jedne države, u ovome dinamičnom životu s kraja dvadesetog i s početka dvadeset i prvog stoljeća. I u to vrijeme, moderna je Hrvatska uspjela uspostaviti dinamiku rasta i razvoja, i ne samo u kulturi, sportu nego i u drugim područjima. Istaknuo je da od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine Republika Hrvatska presjeda Europskom unijom. „Hrvatska misli hrvatski, ali djeluje europski i globalno. Ali to se ne može bez prijatelja i partnera. Tu je Mađarska. S Mađarskom državom ostvarujemo vrlo dinamičnu i intenzivnu suradnju u brojnim područjima. Dakako, najsnažnija i emocionalno najvažnija poveznica jesu Hrvati, mađarski građani, koji žive i rade, koji su se rodili u Mađarskoj. Ali su Hrvati.“, naglasio je veleposlanik Mladen Andrić. Zamjenik premijera Mađarske Zsolt Semjén podsjetio je da je malo takvih država kao što su Mađarska i Hrvatska, koje dijele takvu zajedničku sudbinu jer, kako reče, riječ je o osamstoljetnom zajedništvu, od doba sv. Ladislava. Dodao je da bi se mogla popuniti velika dvorana s portretom onih osoba, od Frangepana pa do Zrinskih, koje su poveznice. Ali književnik Krleža sročio je taj odnos u nekoliko rečenica: o hrvatsko-mađarskim problemima mogla bi se napisati knjiga, međutim cijela jedna knjižnica ne bi bila dovoljna da u nju stane sve o hrvatsko-mađarskom prijateljstvu, o međusobnim odnosima i velikim zajedničkim pothvatima, rekao je g. Semjén. „U ime Mađarske s poštovanjem pozdravljam Republiku Hrvatsku i čestitam vam Dan neovisnosti. Skrenuo bih pozornost na tri činjenice iz prošlosti: prva je godina 1868., Mađarsko-ugarska nagodba. Hrvatska i Mađarska smatrale su važnim da poslije Austro-Ugarske, i one sklope međusobnu nagodbu. Drugi je događaj kojega se trebamo prisjetiti, ujedno je i jedna osoba:

Hrvatski veleposlanik Mladen Andrić pozdravlja nazočne.

predsjednik mađarske vlade József Antal. On je imao ulogu i u borbi za neovisnost Republike Hrvatske. I treće: kada je Mađarska presjedala Europskom unijom, premijer Viktor Orbán gotovo da je nasilno htio da Hrvatska bude državom članicom za vrijeme mađarskoga predsjedanja“, rekao je zamjenik premijera Mađarske Zsolt Semjén. Budući da se manjinsko pitanje u Mađarskoj ubraja u njegov djelokrug, zahvalio je glasnogovorniku Jozi Solgi i predsjedniku Ivanu Gudanu za izvanredni rad što hrvatska zajednica obavlja u Mađarskoj. Istaknuo da su hrvatska manjina u Mađarskoj i mađarska u Hrvatskoj državotvorni čimbenici. Potom je hrvatski veleposlanik Mladen Andrić pozvao uzvanike na svečani prijam. Podsjetimo da je Dan neovisnosti praznik u Republici Hrvatskoj, koji se obilježava 8. listopada. Tog je dana 1991. godine Hrvatski sabor jednoglasno donio Odluku o raskidu državopravnih sveza Republike Hrvatske s ostalim republikama i pokrajinama SFRJ, te da ne priznaje valjanim nijedan pravni akt bilo kojeg tijela koje nastupa u ime bivše federacije, koja više kao takva ne postoji.

Kristina Goher

Dio gostiju...

ZAGREB

Hrvatska matica iseljenika i Izdavačka kuća Acumen d. o. o. pozivaju na predstavljanje knjige Josip Gujaš Đuretin: Mene su ljepote ostavile priređivača Đure Vidmarovića u utorak, 5. studenoga u 17 sati, u Hrvatskoj matici iseljenika. Uz pozdravnu riječ ravnatelja Hrvatske matice iseljenika Mije Marića i ministra vanjskih i europskih poslova Gordana Grlića Radmana te priređivača Đure Vidmarovića, o knjizi će govoriti: prof. dr. sc. Sanja Vulić, a u ime nakladnika Božica Brkan. Ulomke iz knjige interpretirat će dramska umjetnica Biserka Ipša.

Rezultati izbora za zastupnike hrvatskih samouprava

Rezultati izbora u Budimpešti i njezinoj okolini

Savez Hrvata u Mađarskoj, u mađarskom je glavnom gradu postavio listu za vijećnike Hrvatske samouprave na mjesnoj (okružnoj) (53) i županijskoj (glavnogradskoj) razini (7).

Budimpešta – Broj kandidata: 7. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 441. Broj glasova: 280. Broj valjanih glasova: 248. Imena vijećnika: dr. Veronika Drajkó, Ana Gojtan, Stipan Đurić, Mira Horvat, Kristijan Branko Kovač, Anica Petreš Németh, dr. Dinko Šokčević.

II. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 12. Broj glasova: 7. Broj valjanih glasova: 7. Imena vijećnika: Bea Letenyi-Kovács (7), Ádám Kovács (6), Flóra Szabó (6).

III. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 16. Broj glasova: 12. Broj valjanih glasova: 8. Imena vijećnika: Marijana Jakošević (8), Klara Ninčević (5), dr. Attila István Szoboszlai (5).

V. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 10. Broj glasova: 7. Broj valjanih glasova: 7. Imena vijećnika: Mira Horvat (6), Marija Lukač (5), Nora Kouidri (4).

VII. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 25. Broj glasova: 13. Broj valjanih glasova: 13. Imena vijećnika: Katica Benčík (11), Franjo Čepelsigeti (7), Norbert Kolozsvári (7).

IX. okrug – Broj kandidata: 4. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 18. Broj glasova: 12. Broj valjanih glasova: 12. Imena vijećnika: Bela Doboš (11), Ljubica Doboš Siladi (10), Kristina Góher (7).

X. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 28. Broj glasova: 20. Broj valjanih glasova: 20. Imena vijećnika: Antun Kričković (15), Sanda Pentek (14), Kristijan Branko Kovač (14).

XI. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 31. Broj glasova: 20. Broj valjanih glasova: 19. Imena vijećnika: Anica Petreš Németh (15), Ildika Julija Vidak (14), dr. Dinko Šokčević (13).

XII. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 14. Broj glasova: 13. Broj valjanih glasova: 11. Imena vijećnika: Stipan Đurić (10), Marijana Mandić (9), Atila Pijuković (9).

XIII. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 33. Broj glasova: 18. Broj valjanih glasova: 18. Imena vijećnika: Ladislav Romac (13), Jelica Pašić Drajkó (12), dr. Vera Drajkó (10).

XIV. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 23. Broj glasova: 17. Broj valjanih glasova: 13. Imena vijećnika: Dejana Edina Šimon (12), Ana Gojtan (11), Marta Romac Orosz (10).

XV. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 42. Broj glasova: 22. Broj valjanih glasova: 19. Imena vijećnika: Stjepan Kuzma (17), Žuža Bankić Kuzma (12), Atila Pótári (10).

XVI. okrug – Broj kandidata: 4. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 37. Broj glasova: 32. Broj valjanih glasova: 32. Imena vijećnika: Ivett Bangha (17), Kata Kinga Kolesa (16), Snježana Illés (10).

XVII. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 6. Broj glasova: 4. Broj valjanih glasova: 4. Imena vijećnika: Mira Simon (4), László Simon (3), Mária Veréb Mátyus (3).

XVIII. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 62. Broj glasova: 41. Broj valjanih glasova: 38. Imena vijećnika: Marija Majstorović Budavári (37), Josip Patarica (35), Marija Srakić Mareljin (34).

XIX. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 14. Broj glasova: 10. Broj valjanih glasova: 10. Imena vijećnika: Erzsébet Zlatar (9), Đuro Zlatar (9), Dalibor Mandić (8).

XXI. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 12. Broj glasova: 12. Broj valjanih glasova: 11. Imena vijećnika: Zoltan Greguricz (11), Andrea Šimara-Tabori (8), Simara Béla Józsefné (8).

XXII. okrug – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 33. Broj glasova: 24. Broj valjanih glasova: 23. Imena vijećnika: Ádám Sztasák (22), Andrea Sztasák (19), Edit Szabó Zsolt (18).

Peštanska županija: U Peštanskoj je županiji Savez Hrvata u Mađarskoj imao 15 kandidata.

Andzabeg – Broj kandidata: 5. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 122. Broj glasova: 94. Broj valjanih glasova: 88. Imena vijećnika: Eva Nagy (42), Agica Weselović (38), Ágnes Hudák (36).

Senandrija – Broj kandidata: 5. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 85. Broj glasova: 78. Broj valjanih glasova: 78. Imena vijećnika: Đuro Benković (44), Katalin Szautner (44), Eva Valentin-Heintz (34).

Tukulja – Broj kandidata: 5. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 142. Broj glasova: 106. Broj valjanih glasova: 102. Imena vijećnika: Marta Gólya (74), Nagy Béláné (65), Katinka Farkas-Agić (64), Palma Nagy-Bagyó (48), Edmond Bende (44).

Fejerska županija: U Fejerskoj je županiji Savez Hrvata u Mađarskoj imao 9 kandidata.

Erčin – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 116. Broj glasova: 97. Broj valjanih glasova: 95. Imena vijećnika: Timea Sili (86), Stjepan Bošnjak (83), Dorina Korozman (81).

Dunaujvaroš – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 65. Broj glasova: 41. Broj valjanih glasova: 40. Imena vijećnika: Franjo Gabor Grabić (24), Ladislav Miškolci (24), Beatrix Flora Marković (22).

Stolni Biograd – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 31. Broj glasova: 20. Broj valjanih glasova: 20. Imena vijećnika: Janja Cindrić Jakubek (17), István Nagy (16), Karol Balint (13).

Rezultati izbora u Čongradskoj županiji

SEGEDIN – Broj kandidata: 6. (Hrvatsko-mađarska udruga 3, Saveza Hrvata u Mađarskoj 3). Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 56. Broj glasova: 38. Broj valjanih glasova: 34. Imena vijećnika: Marko Gracin (29), Anett Takács (19), Helena Sobol (18) – svi članovi Hrvatsko-mađarske udruge.

Rezultati izbora u Gradišću

Jursko-mošonsko-šopronska i Željezna županija

Jursko-mošonsko šopronska županija – Broj kandidata: 14. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 1379. Broj glasova: 1035. Broj valjanih glasova: 976.

Imena zastupnikov: DGHU 4 mandata (499), Atila Horvat, Štefan Kolosar, Marija Pilšić, Jožef Tolnai.

Društvo Hrvati – Čakavska katedra 3 mandata (477), Marijana Pajrić-Frühwirth, Balaž Martinšić, Andrea Egrišić.

Bizonja – Broj kandidata: 5 Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 219. Broj glasova: 187. Broj valjanih glasova: 179.

Imena zastupnikov: Eva Šmatović-Schmidt (Društvo Hrvati – Čakavska katedra) (134), Renata Novak-Tóth (DGHU) (115), Gabor Grafleitner (Društvo Hrvati – Čakavska katedra) (113), Robert Kammerhofer (DGHU) (103), Šandor Ille (DGHU) (88).

Kemlja – Broj kandidata: 5 Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 202. Broj glasova: 93. Broj valjanih glasova: 91.

Imena zastupnikov: Marija Novič-Štipković (DGHU) (86), Vecsei Jánosné (DGHU) (84), Matija Farkaš (DGHU) (83), Julija Ronczai (DGHU) (82), Takács Jánosné (DGHU) (66).

Stari Grad – Broj kandidata: 5 Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 83. Broj glasova: 57. Broj valjanih glasova: 53. Imena zastupnikov: Jožef Tolnai (DGHU) (40), Fekete Jenőné (DGHU) (39), Laslo Molnar (DGHU) (35), Štefan Nuser (DGHU) (19), Balaž Martinšić (Društvo Hrvati – Čakavska katedra) (14).

Unda – Broj kandidata: 6 Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 126. Broj glasova: 119. Broj valjanih glasova: 113.

Imena zastupnikov: Nikoleta Gati (DGHU) (104), Anamarija Haniš (DGHU) (99), Štefan Kolosar (DGHU) (97), Čila Pinter (DGHU) (89), Lajoš Balog (DGHU) (85).

Umok – Broj kandidata: 4. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 44. Broj glasova: 41. Broj valjanih glasova: 41.

Imena zastupnikov: Adam Horvat (DGHU) (40), Kozák Józsefné (DGHU) (40), László Pintér (DGHU) (39).

Vedešin – Broj kandidata: 4. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 74. Broj glasova: 69. Broj valjanih glasova: 65.

Imena zastupnikov: Ferenc Völgyi (DGHU) (55), Tamaš Horvat (DGHU) (51), Marija Pilšić (DGHU) (45).

Šopron – Broj kandidata: 4. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 105. Broj glasova: 69. Broj valjanih glasova: 64.

Imena zastupnikov: dr. Franjo Pajrić (Društvo Hrvati – Čakavska katedra) (49), dr. Janoš Grubić (DGHU) (30), Janoš Weinacht (DGHU) (28).

Koljnof – Broj kandidata: 6. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 436. Broj glasova: 333. Broj valjanih glasova: 330.

Imena zastupnikov: Ingrid Klemenšić (DGHU) (287), Marijana Pajrić-Frühwirth (Društvo Hrvati – Čakavska katedra) (244), Agica Sárközi (DGHU) (228), Petar Mogyorósi (DGHU) (194), Ivan Völgyi (Društvo Hrvati – Čakavska katedra) (193).

Horpač – Broj kandidata: 3. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 37. Broj glasova: 34. Broj valjanih glasova: 34.

Imena zastupnikov: Anton Prikosović (DGHU) (31), Dongó János Péterné (DGHU) (29), Joško Egrišić (DGHU) (28).

Željezna županija – Broj kandidata: 7. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 1831. Broj glasova: 1268. Broj valjanih glasova: 1119.

Imena zastupnikov: Rajmund Filipović, Ivo Fucin, Štefan Krizmanić, Zoltan Keresteš, Ferenc Jurašić, Karol Meršić, Julija Bošić-Nemet (DGHU).

Hrvatski Židan – Broj kandidata: 5. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 314. Broj glasova: 175. Broj valjanih glasova: 168.

Imena zastupnikov: Mirjana Šteiner (DGHU) (152), Štefan Krizmanić (DGHU) (151), Marko Šteiner (DGHU) (148), Gabor Čizmazia (DGHU) (146), Tamaš Kovač (DGHU) (131).

Plajgor – Broj kandidata: 4. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 50. Broj glasova: 45. Broj valjanih glasova: 43.

Imena zastupnikov: Vince Hergović (DGHU) (38), Zita Feher (DGHU) (31), Laslo Orban (DGHU) (20).

Prisika – Broj kandidata: 5. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 155. Broj glasova: 102. Broj valjanih glasova: 102.

Imena zastupnikov: Jožef Kornfeind (DGHU) (91), Pavao Nickl (Društvo Hrvati – Čakavska katedra) (90), Balaž Orban (DGHU) (86), Edit Kelemen (DGHU) (84), Erika Gujaš (DGHU) (81).

Čepreg – Broj kandidata: 5. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 52. Broj glasova: 35. Broj valjanih glasova: 29.

Imena zastupnikov: Marija Kralj-Kiss (DGHU) (26), Andrea Kutrovič (DGHU) (21), Tóth István Antalné (DGHU) (19).

Bike – Broj kandidata: 4. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 39. Broj glasova: 34. Broj valjanih glasova: 33.

Imena zastupnikov: Popovits Ferencné (DGHU) (28), Silvija Gabrijela Varga-Rozmán (DGHU) (27), Mórocz Gyuláné (DGHU) (25).

Sambotel – Broj kandidata: 6. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 228. Broj glasova: 190. Broj valjanih glasova: 180.

Imena zastupnikov: Horváth Jánosné (DGHU) (122), Ferenc Jurašić (DGHU) (121), Gyula Vladimir Horvat (DGHU) (112), Horváth Józsefné (DGHU) (106), Laslo Škrapić (DGHU) (85).

Kiseg – Broj kandidata: 6. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 165. Broj glasova: 124. Broj valjanih glasova: 120.

Imena zastupnikov: Šandor Petković (DGHU) (101), Mate Štefanić (DGHU) (99), Julijana Brezović (DGHU) (93), Karol Meršić (DGHU) (91), Imre Harsányi (DGHU) (81).

Narda – Broj kandidata: 5. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 166. Broj glasova: 119. Broj valjanih glasova: 119.

Imena zastupnikov: Kristina Glavanić (Društvo Hrvati – Čakavska katedra) (108), Antal Attiláné (DGHU) (107), Dora Kolnohofer (DGHU) 104, Fasching Tiborné (DGHU) (96), Julija Bošić-Nemet (DGHU) (94).

Hrvatske Šice – Broj kandidata: 7. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 59. Broj glasova: 48. Broj valjanih glasova: 47.

Imena zastupnikov: Eszter Pock-Habetler (DGHU) (25), Dominik Janny (DGHU) (21), Judit Habetler (DGHU) (20).

Petrovo Selo – Broj kandidata: 5. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 444. Broj glasova: 292. Broj valjanih glasova: 286.

Imena zastupnikov: Rajmund Filipović (DGHU) (268), Ana Škrapić-Timar (DGHU) (254), dr. Andraš Handler (DGHU) (227), Kristina Milišić-Škrapić (DGHU) (223), Ivan Matej Vujčić (DGHU) (207).

Gornji Četar – Broj kandidata: 5. Broj osoba u hrvatskom biračkom popisu: 134. Broj glasova: 89. Broj valjanih glasova: 89.

Imena zastupnikov: Ana Poljak-Šaller (DGHU) (85), Katica Konczer (DGHU) (83), Veronika Pezenhoffer (DGHU) (83), Roža Pezenhoffer (DGHU) (72), Tivadar Čeri (DGHU) (71).

Nastavak u sljedećem broju...

Županijski susret hrvatskih učenika u Baćinu

U suorganizaciji tamošnje osnovne škole i Hrvatske samouprave, 25. listopada u Baćinu je organiziran već tradicionalni „Županijski susret hrvatskih učenika u Bačkoj“. U sklopu Susreta priređeno je zabavno natjecanje u poznavanju hrvatskoga jezika na temu „Jesen“.

Kako uz ostalo reče učiteljica Marija Prodan, nakon dvije godine opet su se okupili u Baćinu, a pozivu se odazvalo stotinjak učenika iz sedam škola bačkih naselja. Uz domaćine Baćince, došli su učenici i prateći nastavnici iz škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika, iz Baje (s Fancage i Dolnjaka), Dušnoka, Gare, Kačmara i iz jedine dvojezične škole iz Santova. U višim su razre-

Generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu s učiteljicama Marijom Prodan i Lenkom Stanojev Hner

dima škole imale i po dvije družine. Prema riječima učiteljice Marije Prodan, glavni je cilj priredbe da se uz natjecanje u poznavanju hrvatskoga jezika i druženje njeguje hrvatski jezik te da se jača osjećaj pripadnosti hrvatskoj zajednici.

Prigodom svečanog otvorenja sudionike su pozdravili ravnatelj László Tamaskó i učiteljica hrvatskoga jezika Marija Prodan. Svojom nazočnošću svečanost je uvećao i novoizabrani baćinski načelnik Csaba Fekete. Uslijedilo je natjecanje po skupinama, posebno za učenike nižih i viših razreda koji su se nadmetali u rješavanju pismenih jezičnih zadataka, te u „lovu na lisice“. Dok je

Lisice s Fancage

Zvezdice iz Santova osvojile prvo mjesto.

sportskom dvoranom odjekivala hrvatska glazba i pjesma, učenici su rješavali pismene zadatke.

Nakon objeda svečano su proglašeni rezultati, a zatim druženje uz plesanicu. U kategoriji nižih razreda prvo je mjesto osvojila družina Zvezdice (Santovo), drugo Mačke (Kačmar), a treće Rume lisice (Dušnok). U višim razreda prvo je mjesto osvojila družina Kisela jabuka (Dušnok 2), drugo Hrčak (Šugavica 1, Baja), a treće Slatko grožđe (Dušnok 1). Na Susretu je pribivao i Drago Horvat, generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu, koji je uručio spomenice svim sudionicima. Susret je ostvaren s potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije i Nuklearne elektrane u Pakši (Paks), te su svi sudionici darivani spomenicama i prigodnim darovima.

Stipan Balatinac

Ples s jabukom uvijek privlači sudionike.

Otkrivanje spomen-ploče Antunu Vidakoviću

U dvorištu pečuškoga Hrvatskog kluba Augusta Šenoe, na dvorišnom zidu, 3. listopada otkrivena je spomen-ploča koreografu, pedagogu, utemeljitelju i prvom ravnatelju Hrvatskog kazališta u Pečuhu Antunu Vidakoviću.

Spomen-ploču postavila je pečuška Hrvatska samouprava grada Pečuha. Nazočne je pozdravio Ivan Gugan, predsjednik pečuške Hrvatske samouprave, ujedno i predsjednik Hrvatske državne samouprave. Stihove Silvija Strahimira Kranjčevića, izabrane za ovu prigodu, kazivao je glumac Stipan Đurić koji je uz pratnju za ovu priliku sastavljenog orkestra (bivši orkestar Baranja) otpjevao i nekoliko pjesama, a o svome prijateljstvu s Antunom Vidakovićem i o Antunu Vidakoviću govorio je dr. Dinko Šokčević. Spomen-ploču otkrili su Vidakovićev sin Slaven Vidaković, ravnatelj Hrvatskog kazališta Pečuh, i Ivan Gugan, predsjednik pečuške Hrvatske samouprave.

U svom je obraćanju Ivan Gugan kazao da je sadašnji saziv Hrvatske samouprave grada Pečuha prije tri godine odlučio „da će svake godine u dvorištu Kluba Augusta Šenoe otkriti jednu spomen-ploču sjećajući se tako hrvatskih velikana koji su zažubili našu zajednicu ne samo u našem gradu nego i šire, ali su stvarali u Pečuhu. Otkrili smo prošle godine ploču Đuri Frankoviću, a sada Antunu Vidakoviću. Sjećamo ga se kao pedagoga, koreografa i voditelja KUD-a Baranja i kao utemeljitelja Hrvatskog kazališta“, dodao je.

U svom spomen-govoru dr. Dinko Šok-

čević je između ostalog kazao: „Moje prijateljstvo s Antunom veže se za samu ideju Hrvatskog kazališta. Upoznao sam ga na generalnoj probi profesionalne izvedbe Kraljeva ljeti 1990. godine u Pečuhu. Došao sam kao novinar Narodnih novina da napravim izvješće o ovom događaju. Odmah sam se iste noći sprijateljio s Antunom. Sutradan smo sjedili zajedno u gledalištu dok su glumci probali, i onda mi je prvi put iznio priču o svome velikom snu, o osnivanju hrvatskoga profesionalnog kazališta u Mađarskoj. Meni se ideja dopala, znao sam već tada koliko su naši predci, i Gradišćanci i Bunjevci, pogotovo

Spomen-ploču otkrili su sin Antuna Vidakovića i predsjednik pečuške Hrvatske samouprave Ivan Gugan.

naš dramski pisac Antun Karagić borio da osnuje stalno amatersko kazalište, a povijest mu to nije dopustila da ostane trajno. Ja sam to odmah u svom izvješću i napisao i mislim da je to bio prvi spomen njegova plana u tiskanom obliku. I počela je borba, i nije bila laka, jer prvih je godina

njegov plan nailazio na razna nerazumijevanja s raznih strana, ali na kraju, u suradnji s ravnateljem Malog kazališta Lászlóom Bagossyjem, uspio je da odjel

u Malom kazalištu proradi kao Hrvatsko kazalište. Došle su još neke teškoće, ali Hrvatsko kazalište je preživjelo i od 1995. djeluje samostalno u Ulici Anna. Antun Vidaković od samog je početka razmišljao da Hrvatsko kazalište ne smije biti izolirani otok koji nema nikakve veze sa sredinom u kojoj djeluje, uvijek je tražio veze i s matičnom državom, ali i s umjetničkim svijetom Mađarske. U njegovoj svijesti hrvatsko-mađarska suradnja, i ne samo na manjinskom polju nego općenito na kulturnom polju, bila je važna i tu suradnju možda najviše simbolizira osnutak takozvane udruge Cso-

por(t) Horde. Ona je igrala ozbiljnu ulogu u kulturnoj suradnji Mađarske i Hrvatske te urodila plodom na području književnosti, likovne umjetnosti, prevodenja. Antun i Hrvatsko kazalište ne mogu se odvojiti ne samo zbog povijesnih činjenica nego, zaista, on je predstavljao Hrvatsko kazalište u potpunosti. Bez njegova entuzijazma, bez njegove dinamičnosti, bez njegove borbenosti to kazalište ne bi danas postojalo. Kazalište je ostvarilo važne rezultate i ostalo unatoč teškoćama, a Antunova je upornost u tome igrala ulogu. On se nikada nije predao, borio se da kazalište uspije i dobije ugled i u matičnoj domovini. On je vodio kazalište dok su mu to fizičke snage dopuštale. Čovjek odlazi, ali djelo ostaje. I Hrvatsko kazalište nadam se da još ima budućnost, neće se ugasiti hrvatska riječ u ovom gradu, a ne samo u ovom gradu nego i u Mađarskoj. Kao ustanova koja je toliko veza na za njegovo ime, za njegovu osobu, mislim da bi bilo vrijedno razmisliti da se kazalište i nazove po Antunu Vidakoviću.“

Branka Pavić Blažetin

Spomen-govor održao je dr. Dinko Šokčević.

Zbor Gradišćanskih Hrvatov Pax et Bonum u Lisinskom

Humanitarni koncert za vukovarsku dicu

Dovidob smo svenek jalno gledali različite televizijske emisije sa zagrebačke Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskoga, mi ki još tod nigdar hodili nismo, a 13. oktobra, onako gizdavo rečeno, i mi Gradišćanski Hrvati, konačno, postali smo dio veličanstvenoga događaja. Kako je rekao Ivo Šeparović, dirigent zbora Gradišćanskih Hrvatov Pax et Bonum, u nedilju uvečer, ov „hram hrvatske glazbe“ napunio je duh i ponos Gradišćanskih Hrvatov i ta velika gesta, s kom su ovi jačkari kanili pomoć vukovarskoj dici u okviru humanitarnoga koncerta. Zvanaredno pripetenje je uživo emitirala Hrvatska radiotelevizija i u svoji eteri Hrvatski katolički radio, Radio Marija, Radio Sljeme i Hrvatski radio 1. program. Pripravljanje na kolosalni koncert duralo je jedno ljeto, a plod mukotrpnoga djela svih akterov, rezultiralo je da svi mi Gradišćanski Hrvati, jedan dio pred kamerami, jedan dio u redu publike, a jedan dio pred ekrani, emocionalno burno i ponosno smo doživili ovu moćnu i snažnu zgodu.

Inicijativa ovoga humanitarnoga koncerta se veže uz ime željezanskoga biskupa dr. Egidija Živkovića, ki je minulo ljeto služio svetu mašu na udarnom Danu sjećanja Vukovara, 18. novembra, i otud se je ganula zapravo i misao, kako dohotki koncerta budu ponudjeni za vukovarsku dicu. Gradišćansko društvo Hrvat S.A.M., Željezanska biskupija i Udruga Hrvat S.A.M. u Hrvatskoj sve su uvjete skupstavili i stvorili da ov gradišćansko-vukovar-

ske-zagrebački večer bude svim jednako nepozabljiv. Pax et Bonum zbor Gradišćanskih Hrvatov iz trih zemalj, s 220 jačkarov i jačkaric i s 22 pjesmami, prik dvi ure dugo je zabavljao punu dvoranu i sve one ki su sprohadjali događaje pred televizijskim ekranom i polag radija. „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“, tako se je s biblijskom porukom i recitacijom o s krvlju natopljenoj zemlji začela

muzička „predstava“, a tambura se je zafakala u pozadini, dokle Židanac Marko Šteiner, u pratnji Županijskoga tamburaškoga orkestra „Stjepan Bujan-Stipić“ uz dirigenta Tomislava Cvrtile, otpjevao pjesmu „Šumi, šumi javore“. Već od ove prve pjesme sve do kraja burni aplauz je živio, negda -negda se je potišao, potom pak se je čas za čas zdignuo i zavladao dvoranom u zahvali. Zrinka Posavec s poznatom jačkom „Ne dirajte mi ravnicu“, namamila je i suze ke pak, sva srića, nevidljivo su protekle u škurini. Reflektori i igre sa svitlinom profesionalno su objavili voljenu bazu s našimi ljudi, u čijoj pozadini na ogromnom platnu su bižale slike autora Ive Šeparovića. U misli, u slika, na obrazi duh gradišćanski, koji se nosi i bori se od zdavnaj, kih petsto ljet, daleko od Domovine. Pozdravne riči na ugarskom, slovačkom i nimškom pak naravno i na hrvatskom jeziku su uputile dobrodošlicu uz ostalo, kardinalu Josipu Bozaniću, bjelovarsko-križevačkomu biskupu mons. Vjekoslavu Huzjaku, pomoćnom biskupu đakovačko-osječkomu mons. Ivanu Čuriću, zagrebačkomu načelniku Milanu Bandiću, vukovarskomu načelniku Ivanu Penavi,

Franjo Grubić i Klapa Golubice u pjesmi „Zemlja dide mog“

Zorica Kondža i paxetbonumaši

Trenutak za pjesmu

Suza

Suza ne gre
Drugin puten.

Di nima drače,
Nima ni puta;

Ni čovika
Da pušti suzu.

Igor Šipić

Vukovarska dica su takaj uživala u muzici i jački

ministru gospodarstva Republike Hrvatske Darku Horvatu, veleposlaniku Republike Hrvatske u Budimpešti, dr. Mladenu Andriću sa suradnicami Maji Rosenzweig Bajić i Marini Sikora. Na pravoj strani bine vukovarska dica su se glasom i gibanjem prikvačila koncertu. Od himne Gradišćanskih Hrvatov nam se je, samo od sebe razumljivo, i koža naježila. Matko Jelavić s „Dobra večer, prijatelji“ ugrijao je sve nas, iako je u njegovoj ruci bio mikrofon, pola-

Ivo Šeparović, dirigent zbora u zagrljaju glazbene dive Tereze Kesovija

ko i špontano se je stvarala ovde vokalna skupina dvorane Vatroslava Lisinskoga. Majko stara, Da te mogu pismom zvati, Skitnica s Jasnom Zlokić, s dobrim starim šlagerom Zar je voljeti grijeh Zorica Kondža, Cesarica s klapom Rikordo iz Blata na Korčuli, s divom hrvatske estrade Terezom Kesovija, u muzičkom savršenstvu čelistice Lane Lucije Horvatić, Joška Banova i Jasenka Horvata uživali smo. Bezbrizno ispustili naše glase i ujedno najpr pozvali izbljednene spominke, i ta „dobra stara vremena“. Naši gradišćanski slavuji, slično prlje spomenutim glazbenim umjetnikom, u solu i duetu su poželi velike uspjehe, a mnogi kotrigi zbora kasnije su i po-

Duje Stanišić i nepozabljiva „Vilo moja“

da Zagreba, a biskup se je zahvalio s dari predstavnikom grada Zagreba i Vukovara ter Vladi Republike Hrvatske za pokroviteljstvo ovoga koncerta. Kade drugdir, nego u svetišću hrvatske, a sad jur i gradišćanske glazbe...

Timea Horvat

Završna slika humanitarnoga koncerta

Koncert „Večer hrvatskoga folklora“ u srcu grada Budimpešte

U srcu grada Budimpešte, na trgu ispred bazilike sv. Stjepana, 19. listopada 2019. u poslijepodnevnom satima nastupilo je 170-ak folkloraša iz Hrvatske, Njemačke i Mađarske, a riječ je o HKUD-u „Prigorec“ Markuševac, KUD-u „Sesvete“, KUD-u „Laz“ iz Laza Bistričkog, skupini Adria Duisburg iz Njemačke, i ne u posljednjem redu o domaćoj Hrvatskoj izvornoj folklornoj skupini. Organizator je koncerta Zaklada Etnomemorijalni i informacijski centar gradišćanskih Hrvata, Udruga HKUD „Mihovec Miki“, a glavni je organizator Ivan Mihovec Miki, predsjednik HKUD-a „Prigorec“. Pokrovitelji su koncerta bili: Grad Zagreb i Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Dio sudionika

Rijetko kada se događa da se u srcu grada Budimpešte vijori hrvatska zastava, a o tome da i ne govorimo da se odjekuje svima nama toliko draga pjesma „Moja domovina“. Oni koji su toga sunčanoga poslijepodneva bili na trgu ispred bazilike sv. Stjepana, među ostalim i tomu su bili svjedoci. Izvorne su hrvatske pjesme i plesove predstavili plesači, njih 170, HKUD-a „Prigorec“ iz Markuševca, KUD-a „Sesvete“, KUD-a „Laz“ iz Laza Bistričkog, i budimpeštanska Hrvatska izvorna folklorna skupina. Društvo „Prigorec“ Markuševac staro je 96 godina, i njeguje folklor cijele Hrvatske, sve četiri plesne zone, ali naglasak je na zagrebačkim i prigor-

skim plesnim koreografijama. KUD „Sesvete“ također je reprezentativni ansambl u Zagrebu, KUD „Laz“ uglavnom njeguje pjesme i plesove Hrvatskog zagorja, Adria Duisburg promiče sustavno već preko 16 godina hrvatske plesove i napjeve. U sklopu 90-minutnoga budimpeštanskog nastupa svako je društvo prikazalo po dvije koreografije. Bili su to pjesme i plesovi iz Like, Posedarja, Hrvatskog zagorja, Hrvatskog prigorja, Slavonije, Međimurja i Turopolja. Domaća je skupina otplesala splet bunjevačkih plesova. Nastupe folkloraša uživo su pratili njihovi tamburaški sastavi. Koncert je bio ujedno i prikaz šarolikosti i bogatstva hr-

vatskih narodnih nošnja. Snimke o nastupu kulturnih društava za nekoliko minuta obišle su cijeli svijet, jer je trg i toga dana bio prepun turista. Kruna je koncerta bila zajednička izvedba pjesme „Moja domovina“, pod ravnanjem Ivana Mihovca Mikića.

Zamisao da se svake godine održi koncert „Večer hrvatskoga folklora“ po gradovima europskih zemalja krenula je prije četiri godine. Manifestacija je do sada organizirana i uspješno ostvarena u Mostaru, Sarajevu, Bratislavi, Šopronu, Rimu i Istanbulu. Na veliku radost Hrvata u Budimpešti, gdje žive pripadnici svih etničkih skupina Hrvata u Mađarskoj, od ove godine i oni su uključeni u taj veličanstveni projekt. I u mađarskome glavnom gradu hrvatski je folklor potvrdio svoj značaj među odličnim promotorima Hrvatske. Možda vrijedi razmisliti da ubuduće budimpeštanski koncert „Večer hrvatskoga folklora“ bude dvodnevni, odnosno sutradan neka gosti iz drugih zemalja mogu razgledati znamenitosti mađarskoga glavnoga grada, s osobitim osvrtom na hrvatsku znanstvenu i građevinsku baštinu.

Kristina Goher

„Moja domovina“

Piknik na Pinki s čuda zanimljivosti

Općina Petrovoga Sela i tamošnja Zaklada zadnju septembarsku subotu su zvale stanovništvo na gibanje, na šport u prirodi, na isprobanje svega zanimljivoga, na pečenje slanine, jednostavno na fantastični piknik uz Pinku. Na Leaderovom naticanju pod brojem 1946913740 su dobiveni pinezi prošli na kupovanje tih dugovanj iz kih je financiran ne samo ov „park“ polag Pinke nego i različiti pribori za šport. Nigdor ne bi bio mislio, kakova je avantura voziti se na kenuji, začuditi se na vodi, bogatoj panorami, ka leži u blizini, a odsad samo čeka na turiste i domaće. Po riči načelnice Agice Jurašić-Škrapić, kenuje će moći u budućnosti hasnovati selčani besplatno, a gosti za simboličnu svotu. S velikim interesom se je gledao spektakl mjesnih fajbegarov, kako su simulirali spašavanje za prometnom nesrećom i kako su gasili eksplozirani mašin. Špontano su se oblikovale grupe od različitih generacijov za odbojku, kuhao se je gujaš, pekle su se slanine, a dica su se u bandi dobro čutila. Dopodnevno druženje je malo obrnula i pažnju na to, koliko smo dužni obraniti svoju okolicu, čuvati svaki korak za našu skupnu budućnost. Sve je bilo idilno, još i suprot škurih oblakov ki pak nisu mogli rastirati veseljake ni s trgadbene povorke.

Fajbegari su gasili oganj

Igra polag Pinke

Na trgadbenoj povorki

Nova mogućnost na Pinki

„Zelje veselje“ u židanskom želucu

Dan sela se je ganuo u Hrvatskom Židanu sa šikanošću i znanjem kuhanja, 21. septembra, u subotu, na dvoru općine i male škole. To dopodne se je odvijalo u pravoj društvenoj atmosferi kot i u predstavljanju jila, ka se fiksiraju sa zeljem. Naticali su se ovde uz Židance i Prisičani, Plajgorci, žene iz Maloga Židana, kot i muži iz Genče sa svakarčkovimi specijaliteti, a pri svakoj grupi pred glavnim jilom se je šikalo i nešto kušati. U Staračkom domu i penzionisti su pekli lepnje za desert, a roditelji školske dice langošom su dočarali goste. Pri svakom štandu se je nukalo pilo i jilo, ali što je najvažnije, sve je simo zašlo iz pivnice, vrtla, tj. domaće-ga gospodarstva. Gladan i žedan zopet nigdor nije ostao, a da se nazočni ne zdeb-ljaju preveć, zato je postavljena tvrdjava za skakanje, tirala se je labda pri utakmica, a najhrabriji su se mogli isprobati i u jahanju. Neki su pak ovde svečevali i svoje rodjendane, a ta prilika pravoda je zavridila i dodatno veselje. Turoban je samo ta ostao, ki u nikakovoj formi zelje poždronuti ne more, ali za utišenje zato se je dalo najti i sira, i kobasice i pravoga kruha. Na štimung i vrime tužba ne valja, jer sigurno nikomur škodilo nije u želucu ni zelje, ni veselje na II. Danu židanskoga zelja.

Bilo je smiha i veselja dost

Židanska kuharska ekipa

Nazdravlje!

Natjecanje „Josip Gujaš Džuretin“

Učenci su stigli iz Mohača, Starina, Lukovišća, Šeljina, Salante, te iz dvojezičnih škola martinačke i pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleža.

U organizaciji martinačke osnovne škole, 14. listopada održano je Županijsko natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Džuretin“. Na Natjecanju je sudjelovalo dvadeset i sedam učenika iz škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika. Učenici su sa svojim nastavnicima stigli iz Mohača, Starina, Lukovišća, Šeljina, Salante, te iz dvojezičnih škola martinačke i pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleža. Iz ove se dvije potonje škole natjecalo četrnaest učenika. Natjecanje se odvijalo posebno u kategoriji škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika i književnosti, a posebno u kategoriji dvojezičnih škola, u svakoj u četiri potkategorije.

Ovo osnovnoškolsko natjecanje pokrenuto je umalo prije tri deset godina i do dana današnjega svake se godine uspješno održava. Pokazao je to i ovogodišnji susret.

Pristigle učenike i kolege pozdravila je voditeljica martinačke škole koja je podružnice šeljinske Osnovne škole „Géza Kiss“, i to od ove školske godine 2020./2021. godine. Na čelu je martinačke podružnice nadalje Ruža Hideg. Ona je posebno pozdravila ravnatelja Osnovne škole „Géza Kiss“, dakle i martinačke škole Roberta Rontu. Predstavila je članove ocjenjivačkog suda, predsjednicu Branku Pavić Blažetin, te Veru Kovačević i Tomu Furijsa. Pozdravila je i nazočnu predsjednicu martinačke Hrvatske samouprave Đurđu Gregeš Sigečan. Potom je nastavnica hrvatskoga jezika i književnosti Ljubica Kolar Vuković upoznala učenike s pravilima natjecanja.

Zanimljivo je da su učenici kazivali stihove uglavnom hrvatskih pjesnika, ali tek nekoliko njih stihove pjesnika Hrvata iz Mađarske, nekoliko pjesama Stipana Blažetina i Đuse Šimare Pužareva.

U kategoriji predmetne nastave u potkategoriji 1.-2. razred natjecalo se sedam učenika, a prvo je mjesto osvojio lukoviški učenik Szabolcs Lakatos, drugo mjesto mohačka učenica Lili Hermanutz, a treće Lukoviščanka Dora Mezei. U potkategoriji 3.-4.

razred natjecalo se devet učenika, a prvo je mjesto osvojio šeljinski učenik Richard Lörincz, drugo Mohačanka Ditta Breckska, a treće David Tőreki. U potkategoriji 5.-6. razreda natjecalo se sedam učenika, a prvo je mjesto osvojio Lukoviščanin Ákos Vállányi, drugo šeljinski učenik Oliver Orlović, a treće Šeljinka Luca Móránt.

U potkategoriji 7.-8. razred natjecalo se četvero učenika, a prvo je mjesto osvojio Lukoviščanin Tamás Csonka, drugo Salančanka Lili Vlašić, a treće Salančanin Petar Zagorac.

U kategoriji dvojezičnih škola natjecali su se učenici pečuške i martinačke škole, njih ukupno četrnaest. U potkategoriji 1.-2. razred natjecalo se troje učenika, a prvo je mjesto osvojio Pečušac Noel Perjaš, drugo Pečuškinja Mira Aranž, a treće Martinčanka Estera Vaščan.

U potkategoriji 3.-4. razred natjecalo se četvero učenika, a prvo je mjesto osvojila Pečuškinja Inez Takács, drugo Martinčanka Hermina Kanász, a treće Martinčanka Mira Schuttmann.

U potkategoriji 5.-6. razred natjecalo se četvero učenika, a prvo je mjesto osvojila Martinčanka Laura Varnai, drugo Martinčanka Dominik Jurčić, a treće Pečušac Milan Popović.

U potkategoriji 7.-8. razred natjecalo se troje učenika, a prvo je mjesto osvojila Martinčanka Emeše Ivanac, drugo Irina Erić, a treće Pečuškinja Dorina Puskás.

Sudionici martinačkoga druženja položili su vijence sjećanja kod spomenika pjesnika Đuse Šimare Pužareva te su imali priliku kroz desetominutni prikaz učenika martinačke škole upoznati životni i pjesnički put Đuse Šimare Pužareva koji je rođen 1949. godine, a preminuo 1994. godine. Učenike je pripremila nastavnica Ljubica Kolar Vuković. On je u jednoj svojoj pjesmi obraćajući se čitatelju ispjevao i ovo: Pa i zato, djeco (...) nacrtajte ružu slobodna čovjeka.“

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Svi sveti i Dušni dan

Paljenje svijeća dio je pogrebnih obreda u gotovo svim religijama, a u većini zemalja nosi se cvijeće na grobove, pale se svijeće i odlazi se na mise. Svi sveti dan je spomena na kršćanske mučenike i slavi se još od četrztoga stoljeća. Tog dana slavimo one svetce i svetice koje je Crkva proglasila svetima, te one koji nisu proglašeni svetima, ali su svojim životom ostvarili ideal kršćanskog života te su njihove duše ušle u kraljevstvo Božje. Tada je to slavlje padalo na prvu nedjelju nakon Duhova, a tako se i zadržalo u pravoslavnoj crkvi. U Katoličkoj je Crkvi pomaknut na 1. studenog, i to odredbom pape Grgura III. u 8. stoljeću. Svećenici su naime često pomicali blagdane kako bi poništili ostatke poganskih vjerovanja.

Dušni dan najčešće obilježavaju mise zadušnice i na taj način prisjećanje na preminule. Dušni dan slavimo svake godine 2. studenoga, kada se sjećamo svih svojih dragih pokojnika. Poходи grobovima i grobljima u tom pogledu redoviti su

znak pažnje i vjere. Tog dana vjernici mole za duše svojih dragih pokojnika, za njih pale svijeće na grobovima, pribivaju sve-toj misi, povezujući se tako svojim molitvama s njima i moleći Božje milosrđe.

NATJEČAJ „Igre naših baka i djedova“

Serdahelska Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ raspisuje NATJEČAJ „Igre naših baka i djedova“ prigodom 50. obljetnice postojanja Dječjeg vrtića u Serdahelu.

Natječaj za niže razrede – likovni natječaj „Moje drage uspomene iz dječjeg vrtića“ (tehnika: može se birati slobodno, format A4).

Natječaj za više razrede (rad u društinama po razredima) – Opišite neku staru igru koju su igrale vaše prabake, bake, pradjedovi, djedovi. Naučite igru i napravite fotografiju o tome, fotografiju isprintajte i priložite uz tekst.

Radove predajte osobno ili pošaljite u Osnovnu školu „Katarina Zrinski“ do 6. studenoga 2019. (Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“ 8864 Tótszerdahely, Zrínyi tér 1). Natječaje će ocijeniti članovi Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“. Najizvorniji radovi bit će nagrađeni. Nagradu možete osvojiti za svoj razred! Dodjela nagrada upriličit će se **8. studenoga 2019.** u okvirima Pomurskih jesenskih književnih dana u serdahelskoj Osnovnoj školi „Katarina Zrinski“. Skupine koje će biti pozvane na dodjelu nagrada trebat će predstaviti igru koju su opisali, jedino će im tako biti uručene nagrade!

Igra s „bročom“

Ravnatelji iz Zagreba u serdahelskoj školi

Ravnatelji iz Zagreba, koje okuplja Županijsko stručno vijeće ravnatelja osnovnih škola Zagrebačke županije, 16. listopada posjetili su serdahelsku Hrvatsku osnovnu školu „Katarina Zrinski“ kako bi se upoznali sa školskim sustavom u Mađarskoj, narodnosnim obrazovanjem odnosno sa samom pomurskom ustanovom. Zagrebačko je izaslanstvo primio Žolt Trojko, ravnatelj serdahelske ustanove (v. d.), te ujedno zamolio za suradnju glede povezivanja s nekom od hrvatskih škola u glavnome gradu hrvatske.

Ravnatelji pred ulazom Osnovne škole „Katarina Zrinski“ u društvu ravnatelja serdahelske škole

Posredstvom draškovečke osnovne škole i njezine ravnateljice Margit Mirić, ravnatelji iz Zagreba već su drugi put posjetili serdahelsku osnovnu školu s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika. Skupinu je ravnatelja predvodila Štefica Facko-Vrban, voditeljica Županijskoga stručnog vijeća. Gosti su pogledali ustanovu, fotografirali, skupljali razne ideje i razgovarali o zajednič-

kim problemima školstva, o razlikama i sličnostima sustava u jednoj i drugoj državi. Najviše je pitanja postavljeno u svezi sa školskim sustavom u Mađarskoj, o zakonskim propisima, obvezatnoj satnici, plaćama, izvannastavnim aktivnostima, problemima nedostatka nastavnika u određenih predmeta. Dogovorene su i razne mogućnosti suradnje sa serdahelskom školom. O primjeru izvrsne suradnje ustanove iz matične domovine i naših gradišćanskih Hrvata govorio je Damir Bedić, ravnatelj Osnovne škole

Vukovina, naime njihova područna škola u Buševcu ima odličnu suradnju s koljnofskom Osnovnom školom Mihovila Nakovića. Već se godinama međusobno posjećuju, koljnofska djeca borave u Buševcu tjedan dana, spavaju kod obitelji, jednako tako i buševečka djeca u Koljnofu. Osim toga buševečka škola i „posuđuje“ učitelje koji povremeno podučavaju i u Koljnofu. *beta*

Zahvala na višegodišnjoj suradnji

Mješoviti odbor Međimurske županije za suradnju s pomurskim Hrvatima, na čelu s predsjednikom Josipom Grivcem, dožupanom Međimurske županije, 25. rujna u Donjem Vidovcu održao je 5. sjednicu na kojoj je bio i Matija Posavec, župan Međimurske županije, i ostali predstavnici čelnništva Županije. Na sjednici su potpisani ugovori o sufinanciranju projekata od strane Županije, te uručene zahvalnice načelnicima mađarskih mjesta koji se više nisu kandidirali na jesenskim mjesnim izborima.

Mješoviti odbor djeluje od 1997. godine poradi povezivanja Međimurske županije s Hrvatima koji žive uz njezinu granicu u Mađarskoj i Sloveniji, a čine ga načelnici pograničnih općina, odnosno predstavnici hrvatskih narodnosnih zajednica u Mađarskoj i Sloveniji. Zahvaljujući njegovu djelovanju, nastali su zajednički projekti općina s obje strane Mure i potporom fondova Europske unije. Mješoviti odbor od samih početaka lobira i za novi most na rijeci Muri kod Kerestura i Kotoribe, članovi su Odbora posjetili i neka nadležna ministarstva u Hrvatskoj (Ministarstvo vanjskih poslova, odnosno prometa i pomorstva). Odbor je u suradnji s mađarskim organizacijama priredio konferenciju na tu temu. Međimurska županija svake godine iz svojega proračuna odvoji sredstva za provedbu određenih prekograničnih projekata. Tekuće je godine odvojila 50 tisuća kuna iz čega je potpomagala ove projekte: Projekt „Mostovi prijateljstva i suradnje“ u organizaciji NK „Vidovčan“ Donji Vidovec, projekt „Festival svinjokolja“ Općine Donje Dubrave i Kerestura, Otvorenje Hrvatskoga kulturno-turističkog centra „Zrinski“ u Lendavi HKD Pomurje, „Festival gibanice“ Općine Serdahel, Festival zlevanke, vina i tambure Općine Sumarton, Hrvatskom kulturno-prosvjednom zavodu „Stipan Blažetin“ za sufinanciranje honorara Roberta Katanca za održavanje nastave hrvatskoga jezika u kerešturskoj Osnovnoj školi „Nikola Zrinski“ i za III. Pomurski dječji folklorni festival, Općini Goričan za „Festival svinjokolje“ te Općini Mlinarci za Spomendan pada Novoga Zrina i smrti Nikole Zrinskog. Budući da su se u Mađarskoj održavali mjesni izbori i neki od članova Odbora ne nastavljaju obnašati dužnost načelnika, Matija Posavec, župan Međimurske županije, dodijelio im je Zahvalnicu i zahvalio na dosadašnjoj suradnji te im je zaželio nadalje sadržajan život i zdravlje. Zahvalnice za izniman doprinos u radu Odbora dodijeljene su Stjepanu Tišleru, Istvánu Tataiju, Stjepanu Vuku, Lajošu Pavlicu i Martinu Capariju. *beta*

Članovi Mješovitog odbora s predstavnicima Međimurske županije

Hodočašće na Vodicu

Hrvatska manjinska samouprava sela Katolja na blagdan Male Gospe, 8. rujna, organizirala je hodočašće na bajsju Vodicu. Krenuli smo u ranim jutarnjim satima. Nazočili smo svetom misi na na otvorenom koju je služio kalački nadbiskup Bálasz Bábel. Jako mnogo ljudi se okupilo, ne samo iz Mađarske nego i iz Hrvatske i okolnih sela. Nakon mise krenuli smo prema Gari. Tamo su nas čekali naši prijatelji na čelu s predsjednikom Hrvatske samouprave Gare Martinom Kubatovom. Nudili su nas s ljutom rakijom, slatkim likerom, kiflama i bunjevačkim kulenom. Simo Arsenić, Marija Ostrogonac, Norbert Tabajko i Anuška Ostrogonac poslužili su nam izvrsna jela, pića i kolače. Ovo je bilo ugodno iznenađenje za sve nas. Zahvaljujemo im na gostoprimstvu i pravoj bunjevačkoj riječi. Oni su bili prošle godine naši gosti u Katolju. Imamo o čemu razgovarati. Zatim smo posjetili Seosku kuću, prekrasnu bunjevačku sobu na bački način uređenu, sa zidanim pećima, narodnim nošnjama, divnim tkaninama. Po-

Katoljci na izletu

Bunjevačka soba u Gari

Na misi na bajsjoj Vodici

gledasmo i prostorije mjesne Hrvatske samouprave gdje je bilo svega što srce želi. Potom smo otputovali na izlet u rezervat Gemenc. Vlacićem smo se vozili kroza šumu, divili se divljim svinjama, srnama, jelenima i lisicama.

Doma smo krenuli obogaćeni lijepim, trajnim uspomjenama.

Guganka

Forum mladih pripadnika hrvatskih manjina

Od 27. do 29. rujna 2019. održan je treći Forum mladih pripadnika hrvatskih manjina, u Tivtu (Donja Lastva) u Boki kotorskoj (Crna Gora)

Tema trećeg Forum mladih pripadnika hrvatskih manjinskih zajednica bila je vezana za samobitnost pripadnika hrvatskih manjinskih skupina. Raspravljalo se o ovim pitanjima: u koliko je mjeri manjinski identitet opterećenje za mladu osobu, koliko je i je li različit od identiteta Hrvata u samoj matičnoj zemlji, moraju li se različiti identiteti međusobno isključivati, kakav je odnos vjere i identiteta te odnos manjinskog i regionalnog, subetničkog identiteta i sl.

Forum je organizirala Hrvatska matica iseljenika i Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore, a pratila ga je i zanimljiva Multimedijalna izložba likovnih, fotografskih, video i literarnih pobjedničkih radova djece i mladih iz hrvatskih zajednica u svijetu te radova škola iz Hrvatske – IGRAČKA U SRCU.

Prvog dana Forum, 27. rujna, u prostorima Društvenog doma „Stjepan Marković“ u Donjoj Lastvi (Tivat) otvorena je izložba dječjih radova na temu hrvatske samobitnosti i hrvatske baštine – IGRAČKA U SRCU. Nakon otvorenja izložbe za učenike hrvatske nastave u Crnoj Gori bile su organizirane radionice izradbe igraćaka s motivima hrvatske tradicijske baštine. Izložba se mogla razgledati i u subotu, tijekom Forum mladih pripadnika hrvatskih manjina te obilježavanja 15 godina hrvatske nastave u Crnoj Gori. Dana 28. rujna bio je radni dan Forum gdje su sudionici izlagali i raspravljali na spomenute ponuđene teme. Istog je dana navečer svečano obilježeno 15 godina hrvatske nastave u Crnoj Gori. U nedjelju su sudionici Forum bili na izletu brodom u bokokotorskom zaljevu. Na Forumu su sudjelovali izaslanici hrvatskih zajednica iz Srbije, Rumunjske, Italije Mađarske... Tako i Milan Kovač, izaslanik HDS-ove Skupštine, koji je izlagao na temu: Hrvatska manjina ili nacionalnost u Mađarskoj, saznaje Hrvatski glasnik. Milan Kovač zastupnik je HDS-ove Skupštine u mandatu od 2014. do 2019. i član Odbora za mladež i šport.

Branka Pavić Blažetin

ŠOPRON

Zavičajni muzej Našice i tamošnji Slovački centar za kulturu ter Hrvatska samouprava grada Šoprona srdačno vas pozivaju 4. novembra, pondiljak, početo od 18 uri u Hrvatski kulturni centar Šoprona, u Rejpal-hižu (Várkerület 7) na izložbu naslova „Obitelj Pejačević i kulturno-povijesne veze Hrvata i Slovaka“. Pokrovitelji izložbe su Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Ured za iseljene Slovake, Osječko-baranjska županija, Hrvatska elektroprivreda d. d., Šopronsko hrvatsko kulturno društvo i EMC GRAH „KUME“. Izložba će biti otvorena sve do 21. novembra.

Zbratimljene škole na Plitvičkim jezerima

U subotu, 12. listopada 2019. godine, nastavili smo višegodišnju suradnju s prijateljskom školom iz Hrvatskog Židana. Proslavili smo je zajedničkim druženjem u carstvu prirode, na Plitvičkim jezerima. Djelatnici i učenici dviju zbratimljenih škola uživali su na cjelodnevnom izletu u nacionalnom parku, o čemu svjedoči i ova fotografija. Veselimo se idućem susretu i nastavku suradnje Židanaca i Kovačića.

Jasna Horvat

Izlet u Hrvatsku

U organizaciji kačmarske Hrvatske samouprave, pjevački zbor, partneri i birači 1. rujna 2019. godine posjetili su prijatelje u zbratimljenom naselju Velika (Hrvatska). Primio nas je Stanko Raguž, voditelj KUD-a Ivana Gorana Kovačića. Nakon kratkog osvježanja pozvao nas je na kušanje vina u vinariju B. Jakobovića u Vetovo, gdje smo upoznali nekoliko vrsta vina, a po završetku posjeta svi smo dobili u poklon bocu vina po izboru od našega starog prijatelja. Vrativši se u Veliku, dočekali su nas umirovljenici Društva „Ledena berba“, neki od njih već poznati, s kojima je počelo druženje uz objed i glazbu.

Hvala na gostoprimstvu organizatorima, Stanku, Konradu Katiću, voditelju Društva umirovljenika.

Teza Vujkov Balazić

Na grobu pjesnika Miroljuba Ante Evetovića u Valpovu

U organizaciji Hrvatske samouprave zajednica bunjevačkih Hrvata nedavno je boravila na izletu u Hrvatskoj, posjetivši Valpovo i grob bačkoga hrvatskog pjesnika, svećenika, publicista i javnog djelatnika Miroljuba Ante Evetovića (Aljmaš, 12. lipnja 1862. – Valpovo, 24. veljače 1921.), bivšeg kapelana u

Valpovu, te župnika u Veliškovcima i Harkanovcima. Miroljub je bio prvi književnik bačkih Hrvata koji je bio hrvatski književnik i pisao hrvatskim književnim jezikom. Za života je objavio zbirku pjesama „Sretni i nujni časi“ (Harkanovci, 1908.). Poslije njegove smrti objavljene su mu knjige „Iz pjesama Ante Miroljuba Evetovića“ (Osijek, 1931.) i „Spomen izdanje Ante Evetovića Miroljuba“ (Subotica, 1931.). U izdanju Hrvatski književnici u Mađarskoj, u nakladi budimpeštanske Izdavačke kuće Croatica, 2001. objelodanjene su mu „Sabrane pjesme“ koje je uredio dr. Marin Mandić. Bunjevački Hrvati u Aljmašu prisjećaju ga se svake godine povodom njegova rođendana u okviru Spomendana misom zadušnicom i prigodnim kulturnim programom. Prigodom izleta u Hrvatsku aljmaški bunjevački Hrvati razonodili su se na bazenima Bizovačkih toplica.

S. B.

